

NU ALOIZA BUDŽES KRŌJUMIM

Latvijas naatkareibas sōkumā leivōnīšūs, vīnā pamatskulā par skulōtōju bejuse pōrnūvodneica. Zeimēšonas stupdē klasē jei lykuse bārnim zeimēt kaut kū pēc atmiņas un poša apstaigōjuse bārnus, dūdama jim aizrōdejumus un izdareidama lobōjumus pi zeimējumim. Klasē bejuse lela, un jai bejis daudz dorba. Tamā klasē bejis kaidis puiseits pošaustā vodmolas uzvolkā, sōrtim vaidzenim. Tys puiseits pacēlis rūku, un skulōtōja jam vaicōjuse, kas ir par lītu. Puika atbiļdējis: „Es grybu īt ōrā.“ Runōdams ar skulōtōju, kai jau parosts, skulāns stōvējis kōjōs un tai ari palicis stōvādams, jo tamā breidī skulōtōja bejuse lūti aizjemta ar vīnu cytu skulānu un šam nadavuse atbiļdes. Kod jei pabeiguse lobōjumus pi tō skulāna, pi kura jei bejuse apstōjuse, jei sacejuse tam stōvūšam puiseišam, kas tagad bejis vēl vairōk pīsarcis. „Vari īt ōrā.“ Bet puiseits atbiļdējis leivōnīšu izrunā: „Skulōtōjas jaunkuņdze, j o u.“

*

Leivōnīšūs ir pazeistamas lukstu pļovas; tōs ir lobas, ar zōli bogōtas pļovas. Vīnā vītā bejis šaids gadejums. Bejis kaidis izlaideigs un paputējis saiminīks, kas mēdzis šū tū nūzagt nu kaiminim un kaimiņu pļovā paganeit sovu zyrgu. Tai jys vīnu nakti ganejis sovu zyrgu lukstu pļovā eisi pyrms poša sīna laika. Tys bejis jau ap pošu Jōņa dīnu. Nōkūšajā dīnā atnōcis saiminīks pļautu sīna un atra-dis pļovu izganeitu. Par izdareitū pōresteibu jam ir bejušas aizdūmas uz tū nakōrteigū un izlaideigū cylvāku. Jys bejis uz tū cylvāku dusmeigs, bet nikaidu vojōšonu pret jū nauzsōcis. Tūmār gadejīs, ka tys vaineigais cylvāks tamā pat reizē gōjis garum. Jys pīgōjis klōt pi škyuneiša, pi kura bejis saiminīks, un priceigi sacejis:

„Redz, kaida skaista zōle šugod saauguse!“ Bet tōs pļovas saiminīks atbiļdējis: „Lai varātu tū skaistū zōli nūpļaut, tod tu pyrms nūjem sovu brili un salosi sova zyrga stropolus!“

Tys cylvāks nūsakaunējis un tyuleņ aizgōjis prūjom. Nu tō laika jys vairs naganejis sova zyrga svešā pļovā. Leivōnīšūs platmali-capuri, sauc par brili.

*

Bejuse vīna paputējuse saime, kuras lūcekli nūsadorbōjuši ar šaidom taidom mozom zōdzeibom. Tamā saimē bejuši divi puikas, kas bejuši paroduši zagt kaimiņu sātas saiminīka molku nu grādas. Pajemdami pa klēpeišam, jī nasuši molku uz sovu sātu. Tys saiminīks tū pamanejis un, lai zagļus pōrmōceitu, izdarejis tai: grādas vērsejōs pagālēs jys izvūrbis caurumus un tamūs pīdzinis akmiņu plēšamō pulvera un tod tūs caurumus otkon aizsitis cīti.

Tai vīnu dīnu tī puikas nūsavāruši, ka nu šōs sātas vysī cylvāki bejuši prūjom, kai jau tys vosorā bīži gadejōs, kod bāрни beja gonūs un pīauguši pi dorba tōļōk nu sātas; aizgōjuši uz kaimiņa sātu un pajāmuši nu molkas grādas pa klēpeišam, atnasuši uz sovu sātu un sakyuruši guni plītī. Jī vōrejuši tupeņu katleņu. Lelōkais puika izgōjis ōrā, bet ustobā palicis mozōkais un uzraudzejis guni. Te pēški nūticis sprōdziņš plītī, un puika skrējis pi durovom un saucis: „Donot, Donot, skrīņ šur, tupeņu katleņš nūlēce nu plīts!“ Nu tō laika jī bejuši izmōceiti, vairs nagōjuši uz kaimiņu sātu molkas zogu.

*

Bejušas padīveigas sīveņas, kas dzeivōjušas špitelē (nabogu patvērmē pi bazneicas). Špiteles lūga priškā bejis kolns, kas aizsedzis skotu, un jōs nūlāmušas skaiteit pōtorus taidā nūlyukā, lai kolns pazustu. Jōs nūlykušas laiku, kod tam kolnam jōpazyud. Tamā priķšvokorā vēl skaitejušas labi daudz pōtoru un aizgōjušas gulātu ar taidom cereibom, ka reitā, kod pīsacēls, kolna vairs tur nabyus. Nōkūšā reitā vīna nu tom špiteļneicom, kas bejuse tō pasōkuma īrūsynōtōja un vadeitōja, pīsacāluse poša pyrmō, tyuleņ skrējuse pī lūga vārtūs un tod sacejuse: „As jau tai i dūmōju, tepat vīn ir.“

*

Latgolā beja parodums, ka seviški zīmā, slykta ceļa laikā braucējs rogovōs voi komonōs pajēme pa ceļam kaidu kōjinīku un taidu izpaleidzeibu sauce par pavesšonu, voi ari pats kōjinīks praseja, lai braucējs jū pavad. Tai bejis šaids gadejums. Jauna meitine stōvējuse ceļa molā un lyuguse garumbraucēju:

„Dz'adzeit, paved mani!“ Bet tys cylvāks atbiļdējis:

„Oi, bārnš, taida grāka gon nadareišu!“

*

Bārnim pyrmō dīna školā. Školōtōji jūs registrej un prosa kotram uzvōrdu. Kōrta pīnōk ari Pītereišam. „Nu kai ta tev, puiseit, ir uzvōrds?“ prosa školōtōjs.

„Dybyns,“ skaņ atbiļde.

Školōtōjs, zynōdams, ka Latgolā cylvākus na vīnmār sauc pa uzvōrdim, nagrib ticēt:

„Ej nu ej, puiseit! Tei jau taida palame vīn tev byus. Soki nu, kai ta tev pa eistam uzvōrds?“

„Dybyns“.

Školōtōjs vēl nagrib liktīs mīrā. Beigōs Pītereišam sanōk pavysam dusmes. Jys pīgryuž sovam blokusstōvušam draugam pi sōnim: „Ej, dierš, īsim lobōk uz sātu! Ka jau školōtōjs nagrib maņ ticēt, tev vēl vairōk naticēs!“